

Tamte dziewczyny – wspomnienia

w kolorze sepii

Halina i Anna
zachęciły grupę senierek
do dzielenia się swoimi
WSPOMNIENIAMI.

**Zebrane fotografie i opowieści
uczestniczek z czasów tuż przed
zamążpójściem złożyły się
na album
i podcasty.**

MODEL PROJEKTU „TAMTE DZIEWCZYNY-WSPOMNIENIA W KOLORZE SEPII”
ZOSTAŁ ZREALIZOWANY WE WSPÓŁPRACY Z TOWARZYSTWEM INICJATYW TWÓRCZYCH “e”
W RAMACH PROGRAMU „UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU – SENIORZY W AKCJI”
POLSKO-AMERYKAŃSKIEJ FUNDACJI WOLNOŚCI.

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

towarzystwo
inicjatyw
twórczych

SENIORZY
W AKCJI

Opis

Przeszłość i młode lata to częste tematy rozmów dojrzałych osób. Nawet jeśli wspomnienia dotyczą nie zawsze łatwych spraw, warto się nimi dzielić i w jakiś sposób je uwiecznić. Animatorzy na pomysł zebrania wspomnień knyszyńskich kobiet wpadły podczas spotkań z seniorkami. Rozmawiały o koleżankach z młodości, przemijaniu i pamięci, która pozostaje żywa, o ile jest przekazywana dalej kolejnym pokoleniom. Postanowiły więc zachęcić seniorki do podzielenia się swoimi historiami. Uznały, że dobrym punktem wyjścia będą zdjęcia z czasów, gdy kobiety były tuż przed zamążpójściem, bo to właśnie na tych fotografiach najbardziej widoczne są emocje – radość, ale i niepokój, obawy i niepewność. Dodatkowo uwiecznione na zdjęciach otoczenie i miejsca składają się na obraz minionej epoki.

Wysyłały imienne zaproszenia, opowiadały o pomysle sąsiadkom i znajomym. Dzięki kontaktom starszej animatorki i poczcie pantoflowej udało im się zebrać 16-osobową grupę kobiet.

Uczestniczki spotykały się co dwa tygodnie – przy herbacie i słodkościach otwierały się na rozmowy i stawały się sobie coraz bliższe. Z tymi seniorkami, które wołały spotkania indywidualne, animatorki umawiały się oddzielnie. Wszystkie wspomnienia zostały nagrane, a później złożony na publikację.

Spotkania wokół wspomnień przeplatane były warsztatami i zajęciami twórczo-kulinarnymi nawiązującymi do tradycji wyniesionych z domów rodzinnych senierek. W grudniu uczestniczki nagrały pastorałkę, do której stworzyły klip złożony ze sfilmowanych wcześniej spotkań kulinarnych. Była też prywatka w stylu retro pt. „To były piękne dni...”, towarzyszyła jej sesja zdjęciowa, będąca łącznikiem między „tamtymi dziewczynami” a dzisiejszymi seniorkami.

Do działań włączyli się uczniowie i uczennice szkoły podstawowej – przeprowadzali z uczestniczkami wywiady pt. „Umówiłam się z nim na dziewczątą”, które później posłużyły za kanwę niespodziankowego skeczu wystawionego z okazji Dnia Kobiet. Ta współpraca pozwoliła lepiej poznać się nawzajem i wniosła z jednej strony doświadczenie życiowe, a z drugiej entuzjazm i swobodę korzystania z nowoczesnych technologii.

We współpracy z grafikiem ze zdjęć i spisanych opowieści powstał wyjątkowy album – każdej z uczestniczek poświęcony jest jeden rozdział.

Na zakończenie inicjatywy grupa zorganizowała galę plenerową, na którą zaprosiła znajomych, rodziny i sąsiadów. Goście mogli podziwiać wystawę zdjęć: zarówno portretów z dawnych lat, jak i zrobionych na karnawalowej sesji. Przy poszczególnych portretach umieszczono kody QR – można je było zeskanować i posłuchać nagranych wspomnień. Wystawę uświetniła prezentacja albumu. Były też inne atrakcje przygotowane zarówno przez młodzież, jak i seniorki: wiersz napisany specjalnie na tę okazję, skecz o dwóch sąsiadkach i wspólnie odśpiewana piosenka.

Kto

O animatorkach projektu:

- HALINA BLUSIEWICZ** – od kilkunastu lat jest na emeryturze i biorąc czynny udział w życiu lokalnej społeczności, widzi kobiecą potrzebę spotkań, wymiany doświadczeń, rozmów, integracji oraz wspomnień. Chce utrwalić miniony czas i historie z młodości swoich rówieśniczek.
- ANNA OLSZEWSKA** – pasjonuje ją współpraca z ludźmi oraz działania społeczne w najbliższym środowisku. Od lat obserwuje też swoich rodziców i widzi ich ogromną potrzebę spotkań z innymi. Uważnie słucha i dopytuje o lata ich młodości i przekazuje młodszemu pokoleniu w rodzinie. Chciałaby zachęcić do tego innych.

Organizacja wspierająca: Knyszyński Ośrodek Kultury – Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Knyszynie

Po co

Głównym celem projektu jest integracja i zacieśnianie więzi uczestniczek oraz zachowanie od niepamięci zdjęć i opowieści o młodości senierek. Najważniejszym wyzwaniem było natomiast zmotywowanie i zachęcenie kobiet do wyjścia z domu i ich dowartościowania.

Dla kogo

Odbiorcami projektu są uczestniczki spotkań, bohaterki wspomnień i fotografii, a także młodzi ludzie, którzy przyłączyli się do inicjatywy, rodziny starszych i młodszych, uczestniczki i uczestnicy warsztatów oraz społeczność miejscowości.

Kto może zrealizować

Podobne działania mogą zrealizować instytucje kultury, szkoły, koła gospodyń wiejskich czy kluby seniora, ale też grupy nieformalne.

Jak

• Krok 1. Przygotowania

Spotkajcie się w parze/grupie i zastanówcie się, czy możecie zaangażować się w kilkumiesięczne przedsięwzięcie. Pomyślcie, co będzie tematem waszych działań – czy będą to tylko kobiety, czy zaprosicie do współpracy również mężczyzn (ale wtedy wasz projekt będzie miał nieco inny charakter). Porozmawiajcie z lokalnymi instytucjami i organizacjami, które mogłyby sfinansować działanie lub pomóc wam znaleźć środki np. na warsztaty, druk reprodukcji fotografii czy organizację wystawy. Jeżeli nie dysponujecie odpowiednim pomieszczeniem z zapleczem kuchennym, a zamierzacie wspólnie gotować, pomyślcie, czy szkoła albo inna instytucja mogłaby wam takie miejsce udostępnić.

Wstępnie zaplanujcie spotkania i warsztaty, np. związane z lokalnymi tradycjami – może ktoś z waszego grona je poprowadzi albo znacie taką osobę. Dobrym pomysłem będzie zaproponowanie poprowadzenia warsztatów uczestniczkom/uczestnikom działania. Na część z tych zajęć możecie zaprosić osoby, które nie biorą bezpośredniego udziału w projekcie. Tego rodzaju wydarzenia będą dodatkową formą promocji i atrakcją dla lokalnej społeczności.

Przygotujcie kosztorys i harmonogram, podzielcie się zadaniami.

• Krok 2. Rekrutacja i zgromadzenie grupy

Opowiadajcie sąsiadom, znajomym, rodzinie o inicjatywie – poczta pantoflowa świetnie się sprawdza. Przekażcie informacje lokalnym stowarzyszeniom i organizacjom, konkretnym osobom albo liderom grup (np. z koła gospodyń, klubu seniora). Przygotujcie plakaty zapraszające na pierwsze spotkanie i rozwieście je w okolicy, możecie też zostawić ulotki w zaprzyjaźnionych miejscach. Skontaktujcie się z lokalnymi mediami. Stwórzcie stronę lub grupę na Facebooku, krótko opiszcie swój pomysł i zaprosicie do wzięcia udziału w inicjatywie i pierwszym spotkaniu. W zaproszeniach poproście o przyniesienie zdjęć (zgodnie z określonym przez was tematem). Kiedy spotkania i warsztaty już ruszą, regularnie zamieszczajcie treści na Facebooku, publikujcie zdjęcia pokazujące pracę i jej efekty.

• Krok 3. Spotkania i warsztaty

Pierwsze spotkanie poświęćcie na opowiedzenie o pomysle, wspólne oglądanie zdjęć i rozmowy w swobodnej atmosferze, zapewnijcie poczęstunek. Zastanówcie się też razem, jakie spotkania tematyczne czy warsztaty będą potrzebne i ciekawe. Może ktoś ma zainteresowania lub umiejętności, którymi chciałby podzielić się z resztą grupy. Dobrym pomysłem mogą być zajęcia integrujące grupę, jak np. potańcówka lub wspólne wyjście. Jeśli uczestniczki/uczestnicy wyrażą chęć, możecie zorganizować też sesję zdjęciową, najlepiej zatrudnić do tego profesjonalnego fotografa, który też przygotuje do druku stare zdjęcia.

Warto zaprosić do współpracy szkołę podstawową albo młodzieżowe kółko dziennikarskie działające przy domu kultury – może młodzi ludzie zechcą zrobić wywiady z seniorkami do szkolnej gazetki albo pomóc w nagrywaniu filmów. Będzie to świetna okazja do międzypokoleniowej integracji i uczenia się od siebie nawzajem.

• Krok 4. Rozmowy wokół wspomnień

Przygotujcie wstępną listę pytań, które będziecie zadawać uczestniczkom – nie musicie się jej sztywno trzymać, ale pomoże wam ona uporządkować rozmowy. Jeśli w trakcie rozmów pojawią się tematy/pytania, o których wcześniej nie pomyśleliście, dopiszcie je do listy. Bądźcie elastyczni – może się tak zdarzyć, że niektóre osoby będą wołały być tylko słuchaczkami albo rozmawiać indywidualnie. Pamiętajcie, że kawa, herbata i coś słodkiego sprzyjają swobodnej atmosferze i osobistym rozmowom. Wywiady możecie nagrywać dyktafonem w telefonie, warto wcześniej zrobić próbę.

Jeśli chcecie przygotować album, odpowiednio wcześniej zacznijcie spisywać nagrane rozmowy – potrzeba na to więcej czasu, niż się wydaje. Kiedy teksty będą gotowe, nawiążcie współpracę z grafikiem.

• Krok 5. Finał: album i wystawa

Na zakończenie cyklu zajęć wspólnie z uczestniczkami/uczestnikami zaplanujcie spotkanie podsumowujące działania grupy i zaprosicie wszystkich mieszkańców: oprócz kampanii w internecie warto na tę okazję przygotować też plakaty i rozwiesić je w okolicy. Zorganizujcie wystawę, na której pokażecie wydrukowane w dużym formacie zgromadzone zdjęcia – te stare i (jeśli robiliście sesję) i te nowe. Nagrane wspomnienia możecie dołączyć do fotografii w formie kodów QR (kody możecie łatwo i bezpłatnie wygenerować na jednej ze stron internetowych oferujących taką usługę).

Ważne jest, by podczas finałowego spotkania zapewnić czas na rozmowę o tym, co się udało, o przyszłości, a także na podziękowania dla uczestniczek/uczestników i wszystkich osób, dzięki którym grupa mogła powstać i działać.

Po zakończeniu projektu nagrania i zdjęcia możecie udostępnić na stronie internetowej współpracującej z wami instytucji – wtedy każdy będzie miał szansę je poznać.

Jak zarządzać działaniem:

Kluczowe osoby w projekcie:

- komunikatywna, otwarta osoba koordynująca, najlepiej z doświadczeniem;
- grupa chętnych do współpracy osób, zaangażowanych w zadania wg ich możliwości i predyspozycji.

Koszty realizacji

Najważniejsze koszty, które trzeba wziąć pod uwagę:

- wynagrodzenie osoby koordynującej;
- wynagrodzenie osób prowadzących warsztaty;
- materiały na warsztaty twórcze i kulinarne;
- wynagrodzenie fotografa (sesja zdjęciowa, renowacja i obróbka zdjęć);
- kawa, herbata, poczęstunek na spotkania;
- organizacja finału/wystawy (materiały do aranżacji wystawy, ew. wypożyczenie nagłośnienia, poczęstunek);
- skład (wynagrodzenie grafika) i wydruk albumów;
- obsługa finansowa.

Niezbędne minimum

Konieczne są:

- zaangażowanie w działania, wiara w możliwość zmiany lokalnego środowiska;
- życzliwość;
- niezniechęcanie się, gdy coś zaczyna się psuć – trzeba szybko znaleźć przyczynę i przekuć w powodzenie;
- zbieranie informacji, porównywanie, zasięganie opinii i wyciąganie wniosków do dalszej pracy;
- urozmaicanie spotkań słodkim akcentem;
- wsparcie zaprzyjaźnionych osób spoza projektu do pomocy przy większych działaniach;
- niespoczywanie na laurach.

Linki

[Biblioteka w Knyszynie FB](#)

[Biblioteka w Knyszynie – o projekcie](#)

[Pastorałka w wykonaniu senierek](#)

[Tamte dziewczyny z Knyszyna – TVP Białystok](#)